

Sarajevo, 24.08.2020. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
17.08.2020.- 21.08.2020.

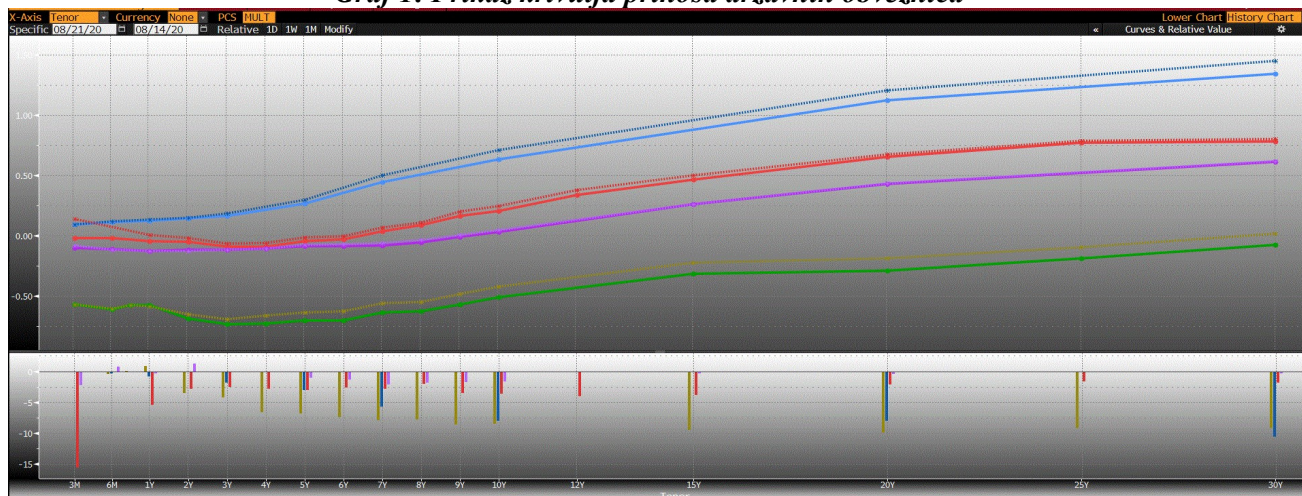
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	14.8.20	-	21.8.20		14.8.20	-	21.8.20		14.8.20	-	21.8.20		14.8.20	-	21.8.20	
2 godine	-0,65	-	-0,68	↘	0,15	-	0,14	↘	-0,02	-	-0,05	↘	-0,11	-	-0,11	→
5 godina	-0,63	-	-0,70	↘	0,29	-	0,26	↘	-0,02	-	-0,05	↘	-0,07	-	-0,08	↘
10 godina	-0,42	-	-0,51	↘	0,71	-	0,63	↘	0,24	-	0,21	↘	0,05	-	0,03	↘

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	14.8.20	-	21.8.20	
3 mjeseca	-0,540	-	-0,542	↘
6 mjeseci	-0,606	-	-0,610	↘
1 godina	-0,565	-	-0,554	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 21.08.2020. godine (pune linije) i 14.08.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su, za razliku od sedmice ranije, kada je zabilježen priličan rast, tokom prošle sedmice smanjeni. Prinosi njemačkih obveznica su zabilježili pad između 3 i 9 baznih poena, a najveće promjene su ponovo zabilježene kod obveznica sa dužim rokom dospeljeća. Prinosi italijanskih obveznica u posmatranom periodu su, takođe, smanjeni između 4 i 5 baznih poena. Već na početku prošle sedmice u fokus tržišnih dešavanja su došli objavljeni podaci koji ukazuju na rast broja inficiranih koronavirusom, posebno u Francuskoj, a nakon toga i u Njemačkoj, te još nekim manjim evropskim državama. Navedeno je dovelo do toga da Španija, Italija i Grčka uvedu određena ograničenja koja se tiču rada uslužnih djelatnika. Kancelarka Merkel je odbacila mogućnost bilo kakve vrste popuštanja mjera koje su uvedene zbog koronavirusa, te izjavila da broj zaraženih, koji je uduplan u posljednje tri sedmice, mora biti doveden pod kontrolu. Krajem sedmice Merkel je pozvala lidere Evrope da zajedno rade na tome da se izbjegne zatvaranje ekonomija, te je izjavila da se „politički želi izbjeći zatvaranje granica po bilo koju cijenu, ali da to podrazumijeva zajedničku koordinaciju“. Guardian je

naveo da će Njemačka produžiti programe koji su uvedeni radi zaštite radnih mjesta na 24 mjeseca, što predstavlja produženje od dodatnih 12 mjeseci. Deutsche Bundesbank je u mjesečnom izvještaju saopštila da očekuje da bi ekonomija Njemačke mogla bilježiti brz i široko rasprostranjen oporavak, nakon kontrakcije zabilježene u proljeće, koja je bila bez presedana, ali da bi možda bilo potrebno razvijanje vakcine za koronavirus prije nego kompletan oporavak bude moguć. U ovom izvještaju Bundesbank upozorava da pandemija nije obuzdana na globalnom nivou, te da će se to odraziti na izvoz i industrijsku proizvodnju Njemačke, kao i da će do pronalaženja medicinskog rješenja, ekonomske aktivnosti u nekim uslužnim djelatnostima, takođe, ostati ograničene. Pored neizvjesnosti koje sa sobom nosi ponovo širenje koronavirusa, na kraju prošle sedmice su objavljeni PMI podaci za august koji su bili slabiji od očekivanja te su ukazali da izražen rast ovih indikatora u julu nije nastavljen i u narednom mjesecu.

Prema objavljenom zapisniku sa posljednje sjednice UV ECB iz jula, članovi su raspravljali o obimu fleksibilnosti u provođenju PEPP programa, koji je uveden kao hitni program zbog pandemije. Neki od članova UV su upozorili na dalje povećanje kupovina obveznica u okviru ovog programa. ECB je na posljednjoj sjednici zadržala nepromijenjenu monetarnu politiku te pružila nešto više optimistične prognoze o pitanju ekonomskog rasta, ali i saopštila da je još uvijek moguće da upotrijebi sve do sada uvedene stimulativne mjere kako bi se izborila sa najvećim ikada zabilježenim ekonomskim kolapsom. Međutim, objavljeni zapisnik sa sjednice ukazuje na to da neki članovi UV nisu spremni za još jedno povećanje PEPP programa, koji trenutno iznosi 1,35 biliona EUR, te da čak vide prostora da ECB u određenoj mjeri obuzda kupovine. Potpredsjednik ECB De Guindos je izjavio da članice eurozone treba da održavaju programe garancija kako bi se osiguralo nesmetano kreditiranje kompanija, te da banke treba da izvrše konsolidaciju, kako na domaćem tako i na međunarodnom tržištu, s ciljem ubrzanja procesa rezanja troškova. Bivši predsjednik ECB Draghi je, takođe, upozorio vlade da upotrijebe masivne stimulanse koji su uvedeni s ciljem poboljšanja ekonomija, ili će biti suočene sa još jednom dužničkom krizom.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije – EZ (final.)	JUL	0,4%	0,4%	0,3%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.)	JUL	1,2%	1,2%	0,8%
3.	Stopa inflacije – Austrija	JUL	-	1,7%	1,1%
4.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR)	JUN	-	20,7	11,3
5.	Tekući račun – Italija (u milijardama EUR)	JUN	-	3,43	2,30
6.	PMI indeks prerađivačkog sektora - EZ (prelim.)	AUG	52,7	51,7	51,8
7.	PMI indeks uslužnog sektora - EZ (prelim.)	AUG	54,5	50,1	54,7
8.	PMI kompozitni indeks - EZ (prelim.)	AUG	55,0	51,6	54,9
9.	Povjerenje potrošača – EZ (prelim.)	AUG	-15,0	-14,7	-15,0

SAD

Tokom protekle sedmice objavljen je zapisnik sa posljednjeg sastanka FOMC-a, koji je bio više optimističan nego što se očekivalo, što je uticalo na aprecijaciju dolara. Fed je u objavljenom zapisniku konstatovao da neće biti promjena u smjernicama monetarne politike na narednom sastanku. Takođe, istaknuto je da mnogi članovi FOMC-a smatraju da će limitiranje prinosa i određivanje cilja imati samo blage koristi za koje ne postoji garancija, što je dalo doprinos jačanju dolara. Tržište je sada u iščekivanju detalja politike Feda koji će biti izneseni i analizirani 27-28. augusta na simpozijumu u Jackson Holeu.

Republikanci u Senatu namjeravaju da predstave smanjeni stimulativni zakon usljed zastoja oko novog plana za ublažavanje pandemije, a koji kasni sedmicama, prema riječima dva republikanca iz Senata. Legislativa bi uključila sedmičnih 300 dolara pomoći za nezaposlenost, novac za mala i srednja preduzeća i dodatna sredstva za finansiranje poštanske službe SAD. Ova legislativa bi predstavljala smanjenu verziju legislative vrijedne 1 bilion dolara, koji su senatori predstavili krajem jula kao kontraprodukt plana vrijednog 3,5 biliona dolara, a koji je u maju usvojen od strane demokrata.

Predsjednik Feda iz St. Louisa Bullard očekuje da će SAD imati bolje performanse nego što to očekuju mnogi analitičari, a razlog tome je to što građani i biznismeni uče da usvajaju rizike koronavirusa, prenio

je Reuters. Bullard očekuje da će ekonomija SAD zabilježiti kontrakciju od 4% u ovoj godini dok postoji konsenzus da će pad iznositi 6,5%. Bullard smatra da postoje brojne mogućnosti kao i da brojni indikatori bilježe rast i pad, ali da, u osnovi, ekonomija ide u boljem pravcu. Prema njegovom mišljenju, biznisi će biti u mogućnosti da djeluju uspješnije u drugoj polovini 2020. godine.

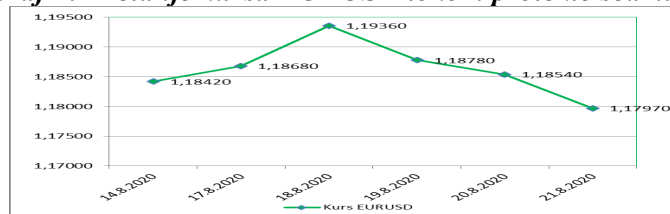
Nakon što je u četvrtak Biden prihvatio nominaciju za predsjednika SAD ispred demokrata, administracija predsjednika Trumpa je počela da razmatra zaobilaženje regulatornih standarda SAD sa ciljem ubrzanja primjene eksperimentalna vakcine protiv COVID-19 iz Velike Britanije, a koja bi se upotrijebila u SAD prije predsjedničkih izbora, navele su tri osobe bliske sa ovim planom, a prenio BIS.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	NAHB indeks domaćinstva	AUG	74	72
2.	Indeks započetih kuća (M/M)	JUL	5,0%	17,5%
3.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	14. august	-	-3,3%
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	15. august	920.000	1.106.000
4.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	8. august	15.000.000	14.844.000
5.	PMI prerađivački sektor P	AUG	52,0	53,6
6.	PMI uslužni sektor P	AUG	51,0	54,8
7.	PMI kompozitni indeks P	AUG	-	54,7
				50,3

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,18420 na nivo od 1,17970.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Ekonomija Velike Britanije se neće u potpunosti oporaviti od sadašnjeg istorijskog ekonomskog pada za barem još dvije godine, smatraju ekonomisti koji su učestvovali u anketi koju je proveo Reuters, dok postoje veoma blage šanse da će BoE uvesti negativne kamatne stope kako bi uticala na ekonomski rast. Tokom prošlog kvartala kada je uticaj pandemije bio najizraženiji, ekonomija je zabilježila kontrakciju od 20,4%. Ipak, kako su brojna ograničenja ukinuta, učesnici ankete Reutersa, koja je provedena od 14. do 19. augusta, očekuju da bi ekonomija u ovom kvartalu mogla zabilježiti rast od 15,1%. BoE je u ovom mjesecu saopštila da se ekonomija neće vratiti na nivoe prije pandemije do kraja 2021. godine, dok 20 ekonomista od ukupno 23, koliko je u anketi učestvovalo, smatraju da će biti potrebne dvije godine dok se ekonomija ne oporavi. Samo troje ekonomista smatraju da će se to desiti unutar dvije godine.

Anketa u kojoj je učestvovalo skoro 70 ekonomista pokazuje da bi ekonomija Velike Britanije u ovoj godini mogla zabilježiti kontrakciju od 9,7%, ali da bi u 2021. godini mogla bilježiti rast od 6,2%. U najgorem scenariju ekonomija bi u ovoj godini mogla da bilježi kontrakciju od 14,2%. Pored ovih problema Velika Britanija se suočava i sa problemom postizanja trgovinskog sporazuma sa EU prije nego istekne tranzicijski period krajem ove godine. Anketa Reutersa pokazuje da ekonomisti očekuju postizanje sporazuma, dok 30% smatra da se dogovor neće postići do kraja tranzicijskog perioda.

Početkom ovog mjeseca guverner BoE Bailey je izjavio da projekcije BoE za stopu nezaposlenosti iznose 7,5% do kraja ove godine, ali je upozorio da ovaj podatak može biti i lošiji. Sveukupno, ekonomski indikatori ukazuju na neke zabrinjavajuće trendove sa kojima se Velika Britanija suočava, istakao je Cooper, ekonomista Markita. Prihodi zaposlenih su oštro smanjeni, dok istraživanje kojim se mjeri sigurnost posla ostaje i dalje značajno u negativnoj teritoriji kako se približava kraj podrške vlade. Ostali indikatori koji se vezuju za potrošače, poput maloprodaje, su pokazali snažniji napredak nakon restrikcija koje su ublažene, iako dokazi koji dolaze od strane kompanija i dalje daju mješovite rezultate.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	AVG	-	4,6%	3,7%
2.	Inflacija (G/G)	JUL	0,6%	1,0%	0,6%
3.	Gfk povjerenje potrošača	AVG	-25	-27	-27
4.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	JUL	28,3	25,9	28,8
5.	Maloprodaja (G/G)	JUL	0,1%	1,4%	-1,6%
6.	PMI prerađivački sektor P	AVG	54,0	55,3	53,3
7.	PMI uslužni sektor P	AVG	57,0	60,1	56,5

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i blago u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,90489 na nivo od 0,90119, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,3086 na nivo od 1,3090.

JAPAN

GDP Japana u drugom kvartalu je zabilježio rekordno smanjenje, što je već treći uzastopni kvartal da GDP bilježi kontrakciju. Smatra se da je ovakvo smanjenje GDP-a izbrisalo benefite stimulativne politike, poznate pod nazivom „Abenomics“, predstavljene od strane premijere Abea krajem 2012. godine. Poređenja radi, u prvom kvartalu 2009. godine, kada je kolaps Lehman Brothers izazvao pometnju na finansijskim tržištima, GDP Japana je zabilježio kontrakciju od 17,8% na godišnjem nivou, dok je sada taj pad iznosio 27,8%, što predstavlja rekordno smanjenje od 1980. godine od kada se vodi zvanična uporediva evidencija. Slabi podaci o ekonomskim aktivnostima u Japanu su uticali na pad japanskih indeksa dionica početkom prošle sedmice, pa je tako Nikkei indeks smanjen tokom prošle sedmice, nakon što je u sedmici ranije bilježio konstantan rast.

Za Japan su tokom prošle sedmice objavljeni još neki bitni ekonomski pokazatelji koji ukazuju na i dalje prisutne poteškoće sa kojima se ova izvozno orijentisana ekonomija suočava. Tako je u julu nastavljeno smanjenje izvoza, a prema navodima Ministarstva finansija najveći uticaj na nastavak pada izvoza ima još uvijek izražen pad izvoza automobila i automobilskih dijelova. Takođe, u istom mjesecu stopa inflacije je zabilježila rast, ali je stopa koja isključuje cijene hrane, u istom mjesecu stagnirala u odnosu na prethodni mjesec. Ovakav podatak ne ide u prilog cjenovnom zamahu i ukazuju na mogućnost da će ovaj zamah teško biti dostignut nakon što je pandemija izazvala najveću kontrakciju ekonomije ikada zabilježenu. Ovaj podatak je bitan jer pokazuje da inflacija nije zabilježila rast čak i nakon što se ekonomija ponovo otvorila, a pored toga Japan se već godinama bori sa niskom inflacijom. Uprkos smanjenim prognozama za inflaciju u Japanu guverner BoJ Kuroda je u više navrata ponovio da on još uvijek smatra da je nizak rizik da Japan ponovo zapadne u deflaciju.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (kvartalno) preliminar.	II kvartal	-7,5%	-7,8%	-0,6%
2.	GDP (G/G) preliminar.	II kvartal	-26,9%	-27,8%	-2,5%
3.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY)	JUL	-86,5	11,6	-269,3
4.	Izvoz (G/G)	JUL	-20,9%	-19,2%	-26,2%
5.	Uvoz (G/G)	JUL	-23,0%	-22,3%	-14,4%
6.	Porudžbine osnovnih mašina (G/G)	JUN	-17,5%	-22,5%	-16,3%
7.	PMI kompozitni indeks (prelim.)	AUG	-	44,9	44,9
8.	Stopa inflacije	JUL	0,3%	0,3%	0,1%
9.	Stopa inflacije (isključujući cijene hrane)	JUL	0,1%	0,0%	0,0%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 126,24 na nivo od 124,81. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa od 106,60 na nivo od 105,80.

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 42,01 USD (35,48 EUR).

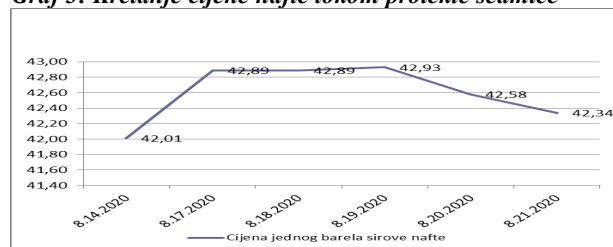
Tokom protekle sedmice cijena nafte se i dalje održavala u intervalu od oko 42 dolara po barelu. Početkom sedmice zabilježen je blagi rast cijene nafte pod uticajima pojačanog optimizma da ekonomski oporavak ipak postoji, što je podstaklo rast tražnje za naftom. Takođe, došlo je do rasta dioničkih indeksa u SAD, Evropi i Aziji, što je dalo podršku cijeni nafte. Narednog dana cijena nafte je bila pod uticajima zabrinutosti da bi širenje pandemije moglo uticati na pad tražnje za naftom, dok bi OPEC+ nastavio sa istom ponudom, a što bi vodilo nagomilavanju zaliha. Ipak, ove vijesti nisu imale značajniji uticaj na promjenu cijene nafte.

Sredinom sedmice agencija EIA je objavila vijest da su zalihe nafte i plina u SAD u prošloj sedmici smanjene za 1,6 miliona barela, dok su zalihe plina smanjene za 3,3 miliona barela. Ove vijesti su dale podršku rastu cijene. Cijena nafte je u četvrtak smanjena, nakon što su objavljeni lošiji podaci sa tržišta rada u SAD, ali i zbog opreznijih signala OPEC+ vezano za tražnje za naftom zbog pandemije.

Krajem sedmice objavljeni su ekonomski podaci za ekonomiju Evrope koji su ukazali na to da postoji slabljenje u zamahu oporavka, što uzrokuje zabrinutost oko tražnje za naftom. Pored toga, tokom protekle sedmice Fed, kao i OPEC+ su izrazili zabrinutost oko očekivanja rasta globalne ekonomije kao i tražnje za naftom. U svakom slučaju, na kraju prošle sedmice cijena nafte je povećana za 0,79% u odnosu na sedmicu ranije, uglavnom zbog podatka da su zalihe nafte u SAD smanjene.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 42,34 USD (35,89 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.945,12 USD (1.642,56 EUR).

Početkom sedmice zlato je imalo tendenciju rasta, te je u momentima premašilo nivo od 2.000 dolara po unci. Podršku cijeni zlata dao je slab dolar i niži prinosi u SAD. Pored toga, ponovni rast zaraženih virusom COVID-19 u svijetu, posebno u SAD i Indiji, takođe su dali doprinos rastu cijene, kao i očekivanja investitora da će se Fed suzdržati od dalje podrške ekonomiji. Do sredine sedmice zlato je održavalo rastući trend, kako su investitori bili u iščekivanju objavljivanja zapisnika sa posljednje sjednice FOMC-a. Nakon što je objavljen zapisnik, iz kojeg je bilo jasno da Fed neće uvoditi izmjene u politici na narednom sastanku, cijena zlata je počela da bilježi smanjenje. Krajem sedmice cijena zlata je bila pod uticajima loših pokazatelja sa tržišta rada u SAD, slabljenja dolara, te informacija koje su objavljene u posljednjem zapisniku Feda. Zapisnik sa posljednje sjednice FOMC-a je pokazao da su članovi ovog tijela iskazali zabrinutost jer se ekonomija suočava sa značajnim neizvjesnostima, te da će dodatni stimulansi možda biti potrebni, iako su ublažili potrebu za intervencijama na krivu prinosa. Tokom trgovanja u petak cijena zlata je nastavila da bilježi smanjenje pod uticajem aprecijacije dolara. Ipak, i dalje na cijenu zlata snažan uticaj imaju očekivanja oko oporavka nakon pandemije.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.940,48 USD (1.644,89 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je smanjena za 0,24%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

